

CEM DURAN UZUN

15 Temmuz darbe davalarında neredeyiz?

1 5 Temmuz darbe girişiminin üzerinden 14 ay geçti. Gerek darbe girişimine gerekse FETÖ/ PDY'ye yönelik açılan davalar tüm ülke çapında yoğun bir şekilde yürüyor. İddianameler, duruşmalar, ortaya çıkan bilgi ve belgeler, sanıkların savunmaları kamuoyunda yakından izleniyor. 15 Temmuz darbe girişimindeki ihanetin büyüklüğü ve yaşanan can kayıplarının uyandırdığı tepki, davaların hızlı bir şekilde sonuçlandırılması ve suçluların cezalandırılması beklentisini doğuruyor. Bu beklenti duruşma salonlarında sanıklara gösterilen tepkilerde ve sokaktaki vatandaşta rahatlıkla gözleniyor. Yargı sürecinin uzadığına, sanıklara gereksiz müsamaha gösterildiğine, davaların sürüncemede kalacağına ve suçluların hak ettikleri cezaları almayacağına dair korkular ve eleştiriler dile getiriliyor. Geçmişte yaşanan ve bir türlü sonuçlanmadığı için toplumun adalet beklentisini karşılamayan bazı yargılamalar bu endişeleri haklı kılsa da **davaları yakından takip edenler sürecin sağlıklı ve hızlı bir şekilde işlediğini görüyor.**

Bugün itibarıyla baktığımızda sonuçlanmış, hatta Bölge Adliye Mahkemesi ve Yargıtay süreçlerini tamamlamak suretiyle kesinleşmiş darbe davaları var. Buna karşılık iddianamesi henüz hazırlanmamış olan, yeni hazırlanan veya yakın tarihlerde açılan davalar da mevcut. İstanbul ve Ankara'daki ana davaların 15 Temmuz'dan yaklaşık bir yıl sonra açıldığını görüyoruz. **İddianamelerin hazırlanması ve davaların açılmasının bu kadar uzun sürmesinin temel sebepleri; sanık sayılarının çokluğu, delillerin toplanma süreci ve olayların aydınlatılmasında karşılaşılan güçlüklerdir.** Darbe Ana Davası olarak anılan ve Genelkurmayda yaşanan olayları ele alan iddianamede 229 sanık varken [Akıncı Üssü](#) İddianamesi'nde 486 sanık yer almaktadır. Darbeye katılan bu kişilerin tespiti, ifadelerinin alınması, haklarındaki delillerin toplanması ve o geceki rollerinin aydınlatılması aylar sürmüştür. Ayrıca delillerin toplanmasının yanında değerlendirilmesi yani bilirkişi raporlarının alınması, kriminal incelemelerin yapılması, görüntü ve telsiz kayıtlarının analizi uzun zaman almıştır. Bütün bu sebepler bir araya geldiğinde sürecin uzaması kaçınılmaz olmaktadır.

Kesintisiz yürütülen duruşmaların uzamasının sebebi de sanıkların ve genel olarak FETÖ'nün izlediği savunma stratejisiyle ilgili. Sanıklar kamera kayıtları gibi somut delillerle ispat edilmiş gerçekler de dahil olmak üzere haklarındaki her türlü suçlamayı ve hatta kendi itiraflarını inkar ediyorlar. Emniyet, savcılık ve sulh ceza hakimliği aşamalarında FETÖ'cü geçmişlerini ve darbe faaliyetlerini itiraf eden sanıkların, duruşmalarda bu itiraflarını geri çektiklerini ve baskı/işkence altında ifade verdiklerini söylediğini görüyoruz. Öyle ki **baronun gönderdiği avukatla değil kendi avukatını çağırarak ifade veren ve çocukluk yaşlarından itibaren FETÖ'ye katılması gibi kimsenin bilemeyeceği ayrıntılı itiraflarda bulunan sanıklar dahi bu ifadelerini inkar ediyor.**

mücadeleyi ve hatta FETÖ'nün mağduru olduklarını saatlerce anlatıp, asıl dava konusu olan darbe günü faaliyetleri ve haklarındaki suçlamaları kısaca cevaplıyorlar. Böylece hem toplumdaki "mağdur asker hassasiyeti"ni kullanmak hem de süreci uzatarak mahkemenin kısa sürede karar vermesini önlemek istiyorlar. Akıncı Üssü Davası'nda sanıkların bu yöntemleri uyguladıklarını ve 1 Ağustos ile 15 Eylül arasında yapılan duruşmada ancak 31 sanığın savunmasının alınabildiğini görüyoruz. Toplam sanık sayısının 486 olduğu düşünülürse savunmaların aylarca süreceği akla geliyor. Ancak ileride dinlenecek sanıkların darbe girişimindeki rolleri ilk sanıklar kadar önem taşımadığından ve haklarındaki suçlamalar daha az olduğundan bundan sonra dava hızlanacaktır. Sanıkların mahkemenin adil yargılanma ve savunma hakkını koruma konusundaki hassasiyetini suistimal ettikleri açık olmakla birlikte bu inkar ve yalan stratejileri dava sürecini sadece bir miktar uzatabilir. Ancak suçlu olan sanıkları ceza almaktan kurtaramaz. Mahkemeler için dava dosyalarındaki mevcut deliller karar vermeye yetecektir.

Davalar uzadı mı?

Davaların uzadığına dair tartışmalara karşılık mevcut yargı pratiğimiz ve ağır cezadaki davaların açılma ve görülme süresi göz önüne alındığında darbe davalarının geciktiğini veya uzadığını söylemek mümkün değil. Birkaç sanıklı iddianamelerin hazırlanması ve davaların görülerek sonuçlanması dahi yıllarca sürebiliyorken FETÖ gibi gizli çalışan bir örgütün tüm ülke çapında yürüttüğü darbe girişiminin soruşturma ve kovuşturmasının aldığı süreye uzun demek mümkün değil. Yargı, ihraç edilen hakimlerin meydana getirdiği boşluğa rağmen insan üstü bir çaba ile bu süreci götürmekte, Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) ve Adalet Bakanlığı ise mahkemelerin davaları adil ve hızlı bir şekilde yürütmesi amacıyla her türlü desteği sağlamaktadır. Mahkemelere altyapı ve personel desteği verilmekte, iş yükleri azaltılmaktadır. Gerçekten de bu mahkemeler sadece darbe davaları için kurulmadığından bu davalar dışında baktıkları çok sayıda terör davası var. Bu sebeple HSK Ağustos ayı başında İstanbul, Ankara ve İzmir'de terör suçlarına bakacak 8 yeni mahkeme kurdu. Aynı kararda İstanbul ve Ankara'da daha önce kurulmuş olan çeşitli ağır ceza mahkemelerinde ikinci heyetler oluşturarak bu mahkemelerin iş yükünü hafifletti. Örneğin Akıncı Üssü Davası'na bakan Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne ikinci bir heyet oluşturulması ve bu heyetin darbe girişimi dışındaki davalara bakacak olması mahkemeyi önemli oranda rahatlattı. Sonuç itibarıyla bu davaların niteliği bakımından ağır ilerlediğini ancak sürüncemede bırakılmadığını, gereken tüm tedbirlerin alınarak devlet tarafından sahiplenildiğini, davaların hızlanarak devam edeceğini ve 2018 yılı içinde önemli davaların birçoğundan karar çıkacağını söyleyebiliriz.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

[Tüm Yazıları >](#)

- > **OHAL Komisyonu göreve başlarken beklentiler ve riskler (16.9.2017)**
- > **OHAL Komisyonu etkili bir başvuru yolu olacak mı? (29.7.2017)**
- > **Darbe davalarında FETÖ stratejisi (3.6.2017)**

